Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 11ης Ιανουαρίου 2017*

«Αίτηση αναιρέσεως — Πρόσβαση στα έγγραφα των θεσμικών οργάνων — Κανονισμός (ΕΚ) 1049/2001 — Άρθρο 3 — Έννοια του εγγράφου — Άρθρο 2, παράγραφος 3 — Έγγραφα που κατέχει θεσμικό όργανο — Νομικός χαρακτηρισμός των πληροφοριών που περιέχονται σε βάση δεδομένων — Υποχρέωση καταρτίσεως μη υφιστάμενου εγγράφου — Δεν υφίσταται — Υφιστάμενα έγγραφα το περιεχόμενο των οποίων είναι δυνατό να αντληθεί από βάση δεδομένων»

Στην υπόθεση C-491/15 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκήθηκε στις 18 Σεπτεμβρίου 2015,

Rainer Typke, κάτοικος Hasbergen (Γερμανία), εκπροσωπούμενος από τον C. Cortese, avvocato,

αναιρεσείων,

όπου ο έτερος διάδικος είναι η

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις F. Clotuche-Duvieusart και B. Eggers,

καθής πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. Silva de Lapuerta, πρόεδρο τμήματος, J.-C. Bonichot (εισηγητή), A. Arabadjiev, C. G. Fernlund και S. Rodin, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Bobek

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 21ης Σεπτεμβρίου 2016,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

Απόφαση

1 Με την αίτησή του αναιρέσεως, ο Rainer Typke ζητεί την αναίρεση της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 2ας Ιουλίου 2015, Typke κατά Επιτροπής (T-214/13, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, EU:T:2015:448), στον βαθμό που η απόφαση αυτή απέρριψε την προσφυγή του περί ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής της 5ης Φεβρουαρίου 2013 με την οποία απορρίφθηκε η πρώτη αίτησή του παροχής προσβάσεως στα έγγραφα σχετικά με τις δοκιμασίες προεπιλογής του γενικού διαγωνισμού EPSO/AD/230-231/12 (στο εξής: επίδικη απόφαση).

Το νομικό πλαίσιο

2 Ο κανονισμός (ΕΚ) 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ 2001, L 145, σ. 43), προβλέπει, στο άρθρο του 1, στοιχείο α′, τα εξής:

«Σκοπός του παρόντος κανονισμού είναι:

α) να καθορίσει τις αρχές, τους όρους και τους περιορισμούς, για λόγους δημοσίου ή ιδιωτικού συμφέροντος, που διέπουν το δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (εφεξής "τα θεσμικά όργανα"), όπως προβλέπεται στο άρθρο 255 της Συνθήκης ΕΚ, ώστε να εξασφαλίζεται όσο το δυνατόν ευρύτερη πρόσβαση στα έγγραφα».

3 Το άρθρο 2 του ως άνω κανονισμού, που φέρει τον τίτλο «Δικαιούχοι και πεδίο εφαρμογής», ορίζει τα εξής:

«1. Κάθε πολίτης της Ένωσης και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την έδρα του σε ένα κράτος μέλος έχει δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα των θεσμικών οργάνων, υπό την επιφύλαξη των αρχών, όρων και περιορισμών που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό.

[…]

3. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε όλα τα έγγραφα εις χείρας θεσμικού οργάνου, δηλαδή σε όσα συντάσσονται ή παραλαμβάνονται από αυτό και βρίσκονται στην κατοχή του, σε όλους τους τομείς δραστηριότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. Με την επιφύλαξη των άρθρων 4 και 9 παρέχεται στο κοινό πρόσβαση στα έγγραφα είτε ύστερα από γραπτή αίτηση, είτε απευθείας σε ηλεκτρονική μορφή ή μέσω μητρώου εγγράφων. […]

[…]»

4 Το άρθρο 3, στοιχείο α′, του εν λόγω κανονισμού έχει ως εξής:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, νοείται ως:

α) "έγγραφο": οποιοδήποτε περιεχόμενο, ανεξάρτητα από το χρησιμοποιηθέν υπόθεμα (γραμμένο σε χαρτί ή αποθηκευμένο υπό ηλεκτρονική μορφή ή με ηχητική, οπτική ή οπτικοακουστική εγγραφή), που αφορά τις πολιτικές, τις δράσεις και τις αποφάσεις αρμοδιότητας του θεσμικού οργάνου».

5 Το άρθρο 4, παράγραφος 6, του κανονισμού 1049/2001 ορίζει τα εξής:

«Εάν μόνον μέρη του ζητουμένου εγγράφου καλύπτονται από οιαδήποτε εξαίρεση, τα υπόλοιπα μέρη του εγγράφου δίδονται στη δημοσιότητα.»

6 Κατά το άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού:

«Η πρόσβαση στα έγγραφα ασκείται είτε με επιτόπια εξέταση, είτε με χορήγηση αντιγράφου, συμπεριλαμβανομένου, εφόσον διατίθεται, του ηλεκτρονικού αντιγράφου, ανάλογα με την προτίμηση του αιτούντος. […]»

Το ιστορικό της διαφοράς και η επίδικη απόφαση

7 Ο R. Typke ζήτησε από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Επιλογής Προσωπικού (στο εξής: EPSO), επί τη βάσει του κανονισμού 1049/2001, να του παρασχεθεί πρόσβαση σε «πίνακα» ο οποίος περιλαμβάνει διάφορα ανωνυμοποιημένα δεδομένα σχετικά με τις δοκιμασίες προεπιλογής γενικών διαγωνισμών στις οποίες είχε συμμετάσχει (διαδικασία GESTDEM 2012/3258).

8 Ο ζητηθείς «πίνακας» έπρεπε, κατ' αυτόν, να περιέχει πληροφορίες σχετικές με τους υποψηφίους σε ορισμένους διαγωνισμούς της EPSO, με τις ερωτήσεις που τους υποβλήθηκαν, με τις απαντήσεις που απαιτούνταν και πράγματι εδόθησαν, καθώς και με τις χρησιμοποιηθείσες γλώσσες. Ορισμένες πληροφορίες, όπως η ταυτότητα των υποψηφίων ή το περιεχόμενο των ερωτήσεων και των απαντήσεων, έπρεπε να αντικατασταθούν από χωριστούς κωδικούς ώστε να είναι εφικτός ο συσχετισμός τους χωρίς να αποκαλύπτεται το συγκεκριμένο περιεχόμενό τους.

9 Με απόφαση της 9ης Αυγούστου 2012, η EPSO απέρριψε αυτήν την πρώτη αίτηση, μεταξύ άλλων για τον λόγο ότι ο «πίνακας» τον οποίο ζητούσε ο αναιρεσείων δεν υφίστατο.

10 Στις 21 Αυγούστου 2012, ο αναιρεσείων υπέβαλε στην Επιτροπή επιβεβαιωτική αίτηση προσβάσεως, επί τη βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001. Στο πλαίσιο αυτό, τόνισε ότι η αίτησή του δεν αποσκοπούσε στην εκ μέρους της EPSO κατάρτιση νέου εγγράφου διά της συγχωνεύσεως πληροφοριών προερχόμενων από μη υφιστάμενα έγγραφα, αλλά στην πρόσβαση σε διάφορα έγγραφα που κατείχε η EPSO σε ηλεκτρονική μορφή, απαλλαγμένα από οποιαδήποτε πληροφορία εμπίπτουσα σε κάποια από τις εξαιρέσεις από το δικαίωμα προσβάσεως του άρθρου 4 του κανονισμού αυτού.

11 Με την επίμαχη απόφαση, η Επιτροπή απέρριψε αυτήν την επιβεβαιωτική αίτηση για τον λόγο ότι, μεταξύ άλλων, με αυτή ζητείτο, στην πραγματικότητα, η πρόσβαση σε μη υφιστάμενο έγγραφο.

12 Περαιτέρω, ο αναιρεσείων υπέβαλε στην EPSO, στις 28 Δεκεμβρίου 2012, δεύτερη αίτηση παροχής προσβάσεως σε έγγραφα (διαδικασία GESTDEM 2013/0068), ενώ στις 30 Ιανουαρίου 2013 ακολούθησε η υποβολή επιβεβαιωτικής αιτήσεως. Ελλείψει ρητής αποφάσεως της Επιτροπής μετά την παρέλευση της ταχθείσας προθεσμίας, ο αναιρεσείων εξέλαβε ότι υφίσταται σιωπηρή απορριπτική απόφαση.

Η προσφυγή ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

13 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 15 Απριλίου 2013, ο R. Typke άσκησε προσφυγή με αίτημα την ακύρωση, αφενός, της επίμαχης αποφάσεως, εκδοθείσας στο πλαίσιο της διαδικασίας GESTDEM 2012/3258, και, αφετέρου, της σιωπηρής αποφάσεως με την οποία απορρίφθηκε η δεύτερη αίτησή του προσβάσεως σε έγγραφα, εκδοθείσας στο πλαίσιο της διαδικασίας GESTDEM 2013/0068.

14 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η σιωπηρή απορριπτική απόφαση είχε αντικατασταθεί με τη ρητή απόφαση της 27ης Μαΐου 2013 και ότι, ως εκ τούτου, δεν συνέτρεχε λόγος εκδόσεως αποφάσεως επί της προσφυγής στον βαθμό που στρεφόταν κατ' αυτής της σιωπηρής αποφάσεως. Δεδομένου ότι η αίτηση του αναιρεσείοντος για την επέκταση της προσφυγής του ώστε να ζητείται η ακύρωση και της ρητής αποφάσεως της 27ης Μαΐου 2013 υποβλήθηκε μετά τη λήξη της προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής ακυρώσεως κατά της ίδιας αυτής αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο την απέρριψε ως απαράδεκτη.

15 Όσον αφορά το αίτημα της προσφυγής περί ακυρώσεως της επίμαχης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η αίτηση παροχής προσβάσεως δεν αφορούσε την πρόσβαση, έστω και μερική, σε ένα ή πλείονα υφιστάμενα έγγραφα που κατείχε η EPSO, αλλά, αντιθέτως, ζητούσε από την Επιτροπή να δημιουργήσει νέα έγγραφα το περιεχόμενο των οποίων δεν ήταν δυνατόν απλώς να αντληθεί από βάση δεδομένων μέσω απλής ή συνήθους αναζητήσεως με τη βοήθεια ενός υφιστάμενου εργαλείου αναζητήσεως. Για τους λόγους αυτούς, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή.

Αιτήματα των διαδίκων

16 Με την αίτησή του αναιρέσεως, ο R. Typke ζητεί από το Δικαστήριο:

— να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση καθόσον, με την απόφαση αυτή, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή του κατά της επίμαχης αποφάσεως·

— να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση καθόσον τον καταδικάζει στα δικαστικά έξοδα·

— να ακυρώσει την επίμαχη απόφαση και

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα στα οποία αυτός υποβλήθηκε σε αμφοτέρους τους βαθμούς δικαιοδοσίας.

17 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και να καταδικάσει τον αναιρεσείοντα στα δικαστικά έξοδα.

Επί του αιτήματος επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας

18 Κατόπιν της αναπτύξεως των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα στις 21 Σεπτεμβρίου 2016, ο R. Typke ζήτησε, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 7 Νοεμβρίου 2016, να διαταχθεί η επανάληψη της προφορικής διαδικασίας. Προς στήριξη της αιτήσεώς του, υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι ο γενικός εισαγγελέας ανέπτυξε επιχείρημα σχετικά με την ερμηνεία της έννοιας του υφιστάμενου εγγράφου του κανονισμού 1049/2001 που δεν συζητήθηκε κατ' αντιμωλίαν ενώπιον του Δικαστηρίου.

19 Πρέπει να τονιστεί ότι το Δικαστήριο δύναται, ανά πάσα στιγμή, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, να διατάξει την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας, συμφώνως προς το άρθρο 83 του Κανονισμού του Διαδικασίας, ιδίως αν εκτιμά ότι δεν έχει διαφωτιστεί επαρκώς ή ακόμη σε περίπτωση που η διαφορά πρέπει να επιλυθεί βάσει επιχειρήματος που δεν έχει συζητηθεί μεταξύ των διαδίκων ή των ενδιαφερομένων κατά την έννοια του άρθρου 23 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (απόφαση της 28ης Απριλίου 2016, Borealis Polyolefine κ.λπ., C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 και C-391/14 έως C-393/14, EU:C:2016:311, σκέψη 40).

20 Εν προκειμένω, τούτο δεν συμβαίνει. Πράγματι, ο R. Typke εξέθεσε, κατά τη γραπτή διαδικασία, τα επιχειρήματά του σχετικά με την ερμηνεία του κανονισμού 1049/2001 και της έννοιας του υφιστάμενου εγγράφου. Έτσι, το Δικαστήριο εκτιμά, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, ότι έχει διαφωτιστεί επαρκώς προκειμένου να αποφανθεί και ότι δεν απαιτείται η υπό κρίση διαφορά να επιλυθεί βάσει επιχειρημάτων που δεν έχουν συζητηθεί.

21 Βάσει των ανωτέρω σκέψεων, το Δικαστήριο εκτιμά ότι δεν συντρέχει λόγος να διαταχθεί η επανάληψη της προφορικής διαδικασίας.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως

– Επιχειρηματολογία των διαδίκων

22 Με τον πρώτο λόγο του αναιρέσεως, ο αναιρεσείων προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι υπέπεσε σε διάφορα νομικά σφάλματα αποφαινόμενο ότι η πρόσβαση στις πληροφορίες τις οποίες ζητούσε ισοδυναμούσε με τη δημιουργία νέου εγγράφου.

23 Πρώτον, εν αντιθέσει προς όσα προκύπτουν από τις σκέψεις 54 και 58 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, από τις σκέψεις 110, 112, 116 και 118 της αποφάσεως της 26ης Οκτωβρίου 2011, Dufour κατά ΕΚΤ (T-436/09, EU:T:2011:634), συνάγεται ότι μια τυποποιημένη σχεσιακή βάση δεδομένων, όπως είναι αυτή που περιέχει τις πληροφορίες τις οποίες ζήτησε ο αναιρεσείων θα έπρεπε να νοηθεί ως ένα μόνον έγγραφο. Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη διακρίνοντας τις πληροφορίες οι οποίες περιέχονται σε βάση δεδομένων από τα έγγραφα το περιεχόμενο των οποίων είναι δυνατό να αντληθεί από τη βάση αυτή.

24 Από τις σκέψεις 93, 94, 108 και 109 της ίδιας αποφάσεως συνάγεται ότι η έννοια του εγγράφου κατά τον κανονισμό 1049/2001 περιλαμβάνει επίσης κάθε κατ' ιδίαν αρχείο καθώς και κάθε εμφάνιση του περιεχομένου του σε βάση δεδομένων. Ομοίως, κάθε συνδυασμός δεδομένων τα οποία έχουν αντληθεί από διάφορα αρχεία αποτελεί έγγραφο, δεδομένου ότι κάθε αναζήτηση είναι δυνατή σε μια τυποποιημένη βάση δεδομένων.

25 Δεύτερον, στις σκέψεις 68 έως 70 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο προέβη σε εσφαλμένη ερμηνεία της έννοιας του υφιστάμενου εγγράφου κατά τον κανονισμό 1049/2001. Συγκεκριμένα, από τη σκέψη 150 της αποφάσεως της 26ης Οκτωβρίου 2011, Dufour κατά ΕΚΤ (T-436/09, EU:T:2011:634), συνάγεται ότι κάθε αίτηση παροχής προσβάσεως σε πληροφορίες που περιέχονται σε βάση δεδομένων αφορά «υφιστάμενο έγγραφο», κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 1049/2001, υπό την προϋπόθεση ότι η αναγκαία αναζήτηση μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω των «εργαλείων αναζητήσεως που προσφέρονται» για αυτή τη βάση δεδομένων.

26 Στην περίπτωση τυποποιημένης σχεσιακής βάσεως δεδομένων, τα εργαλεία αναζητήσεως που προσφέρονται είναι τα συστήματα διαχειρίσεως που αντιδρούν στις ερωτήσεις σε δομημένη γλώσσα αναζητήσεων (Structured Query Language) (στο εξής: SQL). Αυτές είναι ερωτήσεις αναζητήσεως τις οποίες ένας χρήστης μπορεί να διατυπώσει κατά το δοκούν. Ως εκ τούτου, κακώς το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η διατύπωση ερωτήσεως SQL που δεν έχει ήδη χρησιμοποιηθεί για τη διαχείριση βάσεως δεδομένων ισοδυναμεί με τον προγραμματισμό νέου εργαλείου αναζητήσεως, το οποίο, επομένως, δεν «προσφέρεται», κατά την έννοια της αποφάσεως της 26ης Οκτωβρίου 2011, Dufour κατά ΕΚΤ (T-436/09, EU:T:2011:634).

27 Έτσι, το Γενικό Δικαστήριο εσφαλμένως συμπέρανε ότι απλές ή συνήθεις αναζητήσεις, κατά την έννοια της σκέψεως 153 της αποφάσεως αυτής, είναι αυτές που πραγματοποιούνται με τη βοήθεια των εκ των προτέρων προγραμματισμένων ερωτήσεων SQL.

28 Τρίτον και τελευταίον, η ερμηνεία την οποία έδωσε το Γενικό Δικαστήριο στην έννοια «υφιστάμενο έγγραφο» θα μπορούσε να στερήσει τον κανονισμό 1049/2001 από την πρακτική του αποτελεσματικότητα. Έτσι, θα αποκλειόταν η πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες για τις οποίες δεν υφίσταται εκ των προτέρων προγραμματισμένη ερώτηση SQL. Ως εκ τούτου, τα θεσμικά όργανα θα μπορούσαν να επιχειρήσουν να αποκρύψουν ηλεκτρονικά έγγραφα, ιδίως διά της κατατμήσεώς τους σε πολλά μέρη τα οποία δεν θα μπορούσαν να εντοπιστούν από τις εκ των προτέρων προγραμματισμένες ερωτήσεις SQL. Περαιτέρω, δεδομένου ότι τα θεσμικά όργανα θα εμποδίζονταν να χρησιμοποιήσουν νέες ερωτήσεις SQL, θα ήταν δύσκολο να αποκρύψουν με αυτοματοποιημένο τρόπο δεδομένα καλυπτόμενα από μία ή πλείονες από τις εξαιρέσεις που προβλέπει το άρθρο 4 του κανονισμού αυτού, όπως είναι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

29 Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη του πρώτου λόγου αναιρέσεως.

– Εκτίμηση του Δικαστηρίου

30 Βεβαίως, μια ηλεκτρονική βάση δεδομένων καθιστά δυνατή την άντληση οποιασδήποτε πληροφορίας αυτή περιέχει. Εντούτοις, η δυνατότητα δημιουργίας εγγράφου από μια τέτοια βάση δεν επιτρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι το έγγραφο αυτό πρέπει να χαρακτηριστεί υφιστάμενο κατά την έννοια του κανονισμού 1049/2001.

31 Πράγματι, το Δικαστήριο έχει ήδη αποφανθεί ότι το δικαίωμα προσβάσεως στα έγγραφα των θεσμικών οργάνων αφορά μόνον τα ήδη υπάρχοντα και ευρισκόμενα στην κατοχή του οικείου θεσμικού οργάνου έγγραφα και ότι δεν μπορεί να γίνεται επίκληση του κανονισμού 1049/2001 προκειμένου να υποχρεωθεί το θεσμικό όργανο να καταρτίσει έγγραφο το οποίο δεν υπάρχει (βλ., στο ίδιο πνεύμα, απόφαση της 2ης Οκτωβρίου 2014, Strack κατά Επιτροπής, C-127/13 P, EU:C:2014:2250, σκέψεις 38 και 46). Συνεπώς, όπως ορθώς διαπίστωσε το Γενικό Δικαστήριο, στη σκέψη 55 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αίτηση παροχής προσβάσεως που θα υποχρέωνε την Επιτροπή να δημιουργήσει νέο έγγραφο, έστω και επί τη βάσει στοιχείων που περιλαμβάνονται ήδη σε υφιστάμενα έγγραφα που αυτή κατέχει, βαίνει πέραν του πλαισίου του κανονισμού 1049/2001.

32 Επομένως, ορθώς το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε, ιδίως στις σκέψεις 56 έως 59 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το ζήτημα σε ποιο βαθμό η άντληση πληροφοριών που περιλαμβάνονται σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων επιτρέπει την αναπαραγωγή υφιστάμενου εγγράφου και δεν ισοδυναμεί με τη δημιουργία νέου εγγράφου.

33 Πρέπει, πάντως, να επισημανθεί ότι, όσον αφορά τα έγγραφα στατικής φύσεως, ιδίως υπό τη μορφή εντύπου ή απλού ηλεκτρονικού αρχείου, αρκεί να διαπιστώνεται η ύπαρξη του υποθέματος και του περιεχομένου του προκειμένου να προσδιοριστεί εάν υφίσταται έγγραφο.

34 Αντιθέτως, η δυναμική φύση των ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων ουδόλως είναι συμβατή με έναν τέτοιον τρόπο ενέργειας, δεδομένου ότι ένα έγγραφο που μπορεί να δημιουργηθεί πολύ εύκολα από πληροφορίες που υπάρχουν ήδη σε βάση δεδομένων δεν αποτελεί κατ' ανάγκην υφιστάμενο έγγραφο κατά την κυριολεκτική έννοια του όρου, όπως τόνισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 46 των προτάσεών του.

35 Ως εκ τούτου, όσον αφορά τις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, η διάκριση μεταξύ ενός υφιστάμενου εγγράφου και ενός νέου εγγράφου πρέπει να χωρεί βάσει κριτηρίου προσαρμοσμένου στις τεχνικές ιδιαιτερότητες των βάσεων αυτών και συμβατού προς τον σκοπό του κανονισμού 1049/2001 ο οποίος είναι, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 4 και το άρθρο του 1, στοιχείο α', «να εξασφαλίζεται όσο το δυνατόν ευρύτερη πρόσβαση στα έγγραφα».

36 Δεν αμφισβητείται ότι, αναλόγως της δομής τους και εντός των ορίων του προγραμματισμού τους, οι πληροφορίες τις οποίες περιέχουν οι ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων μπορούν να κατηγοριοποιηθούν, να συσχετιστούν και να παρουσιαστούν με διάφορους τρόπους με τη βοήθεια των γλωσσών προγραμματισμού. Εντούτοις, ο προγραμματισμός και η ηλεκτρονική διαχείριση τέτοιων βάσεων δεδομένων δεν περιλαμβάνονται μεταξύ των ενεργειών που επιτελούνται στο πλαίσιο της τρέχουσας χρήσεως από τους τελικούς χρήστες. Πράγματι, αυτοί οι τελευταίοι έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες που περιέχονται σε βάση δεδομένων, χρησιμοποιώντας εκ των προτέρων προγραμματισμένα εργαλεία αναζητήσεως. Αυτά τα εργαλεία τους επιτρέπουν να επιτελούν ευχερώς τυποποιημένες ενέργειες, προκειμένου να εμφανίσουν στην οθόνη τις πληροφορίες που έχουν συνήθως ανάγκη. Στο πλαίσιο αυτό, δεν απαιτείται εκ μέρους τους, κατ' αρχήν, κάποια ουσιώδης επένδυση.

37 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να χαρακτηρίζονται ως υφιστάμενο έγγραφο όλες οι πληροφορίες οι οποίες είναι δυνατόν να αντληθούν από ηλεκτρονική βάση δεδομένων στο πλαίσιο της τρέχουσας χρήσεώς της με τη βοήθεια εκ των προτέρων προγραμματισμένων εργαλείων αναζητήσεως, έστω και εάν οι πληροφορίες αυτές δεν εμφανίζονται ακόμη υπό αυτήν την μορφή ή ουδέποτε έχουν αποτελέσει αντικείμενο αναζητήσεως από τους υπαλλήλους των θεσμικών οργάνων.

38 Εντεύθεν συνάγεται ότι, για να συμμορφωθούν προς τις απαιτήσεις του κανονισμού 1049/2001, τα θεσμικά όργανα ενδέχεται να χρειαστεί να καταρτίσουν ένα έγγραφο από πληροφορίες περιλαμβανόμενες σε βάση δεδομένων, χρησιμοποιώντας τα υπάρχοντα εργαλεία αναζητήσεως.

39 Αντιθέτως, όπως τόνισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 47 των προτάσεών του, πρέπει να θεωρηθεί ως νέο και όχι ως υφιστάμενο έγγραφο οποιαδήποτε πληροφορία της οποίας η άντληση από βάση δεδομένων απαιτεί ουσιώδη επένδυση.

40 Συνεπώς, οποιαδήποτε πληροφορία της οποίας η λήψη απαιτεί τροποποίηση είτε της οργανώσεως της ηλεκτρονικής βάσεως δεδομένων είτε των εργαλείων αναζητήσεως που προσφέρονται επί του παρόντος για την άντληση πληροφοριών πρέπει να χαρακτηρίζεται ως νέο έγγραφο.

41 Μια τέτοια ερμηνεία της έννοιας του υφιστάμενου εγγράφου όχι μόνο δεν ματαιώνει την πρακτική αποτελεσματικότητα του κανονισμού 1049/2001, όπως υποστηρίζει ο αναιρεσείων, αλλά τουναντίον ανταποκρίνεται στον σκοπό του κανονισμού αυτού που είναι η διασφάλιση της όσο το δυνατόν μεγαλύτερης προσβάσεως του κοινού στα έγγραφα των θεσμικών οργάνων. Πράγματι, οι αιτούμενοι την παροχή προσβάσεως σε πληροφορίες που περιλαμβάνονται σε βάση δεδομένων μπορούν, κατ' αρχήν, να έχουν πρόσβαση στις ίδιες πληροφορίες στις οποίες έχουν πρόσβαση οι υπάλληλοι των θεσμικών οργάνων.

42 Εσφαλμένως, επίσης ο αναιρεσείων υποστηρίζει ότι αυτή η ίδια ερμηνεία της έννοιας του υφιστάμενου εγγράφου θα στερούσε από τα θεσμικά όργανα τη δυνατότητα να αποκρύψουν, μέσω νέων ερωτήσεων SQL, τα δεδομένα που καλύπτονται από μία ή πλείονες εξαιρέσεις τις οποίες προβλέπει το άρθρο 4 του κανονισμού 1049/2001 προκειμένου να παράσχουν μερική πρόσβαση σε ένα έγγραφο.

43 Ο αναιρεσείων παρορά, στη συνάφεια αυτή, ότι πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ, αφενός, των κριτηρίων βάσει των οποίων μπορεί να διαπιστωθεί εάν η αίτηση παροχής προσβάσεως αφορά υφιστάμενο έγγραφο και, αφετέρου, των τεχνικών προϋποθέσεων διαβιβάσεως ενός τέτοιου εγγράφου. Στον βαθμό που το ζητούμενο έγγραφο υφίσταται, τα θεσμικά όργανα μπορούν να προσφύγουν σε κάθε τεχνικό μέσο προκειμένου να αποκρύψουν, εν ανάγκη, ορισμένα δεδομένα.

44 Περαιτέρω, ως προς τον ισχυρισμό του αναιρεσείοντος κατά τον οποίο τα θεσμικά όργανα θα μπορούσαν να αποκρύψουν ορισμένα ηλεκτρονικά έγγραφα, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η αφηρημένη δυνατότητα εξαλείψεως ή καταστροφής ενός εγγράφου αφορά στον ίδιο βαθμό τόσο τα έγγραφα που βρίσκονται σε υλικό μέσο όσο και αυτά που δημιουργούντα μέσω αντλήσεως από βάση δεδομένων.

45 Βάσει του συνόλου των ανωτέρω εκτιμήσεων, πρέπει να εξεταστεί ο ισχυρισμός του αναιρεσείοντος κατά τον οποίο το Γενικό Δικαστήριο, στις σκέψεις 68 έως 70 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, υπέπεσε σε πολλαπλή πλάνη κατά τον νομικό χαρακτηρισμό του εγγράφου που αφορά η αίτηση παροχής προσβάσεως στη διαδικασία GESTDEM 2012/3258.

46 Από τη σκέψη 67 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως συνάγεται ότι η επίμαχη βάση δεδομένων επιτρέπει την άντληση πληροφοριών μέσω της χρήσεως των ερωτήσεων SQL και ότι ο αναιρεσείων δεν αμφισβήτησε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου ότι η πρόσβαση στον συνδυασμό δεδομένων τον οποίο ζητούσε με την αίτησή του προϋποθέτει εργασία προγραμματισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών, ήτοι την εκπόνηση νέων ερωτήσεων SQL.

47 Κατόπιν όσων εκτέθηκαν στις σκέψεις 31 έως 40 της παρούσας αποφάσεως, ορθώς το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 68 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι ενέργειες που θα προϋπέθετε ο προγραμματισμός νέων ερωτήσεων SQL δεν θα μπορούσαν να εξομοιωθούν προς μια απλή ή συνήθη αναζήτηση στην οικεία βάση δεδομένων, πραγματοποιούμενη μέσω των εργαλείων αναζητήσεως που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή για αυτή τη βάση δεδομένων και ότι, ως εκ τούτου, οι ζητηθείσες πληροφορίες θα απαιτούσαν τη δημιουργία νέου εγγράφου.

48 Για τους ίδιους λόγους, ορθώς το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, στις σκέψεις 69 και 70 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι, εν προκειμένω, τα εργαλεία αναζητήσεως που προσφέρονται στην Επιτροπή για την επίμαχη βάση δεδομένων είναι οι εκ των προτέρων προγραμματισμένες ερωτήσεις SQL.

49 Βάσει των όσων κρίθηκαν στις προηγούμενες σκέψεις της παρούσας αποφάσεως, πρέπει να απορριφθεί ως αλυσιτελές το επιχείρημα του αναιρεσείοντος ότι, στις σκέψεις 54 και 58 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο κακώς προέβη σε διάκριση μεταξύ, αφενός, των πληροφοριών που περιλαμβάνονται σε βάση δεδομένων και, αφετέρου, των εγγράφων το περιεχόμενο των οποίων είναι δυνατό να αντληθεί από αυτήν.

50 Κατόπιν όλων των προεκτεθέντων, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δευτέρου λόγου αναιρέσεως

– Επιχειρηματολογία των διαδίκων

51 Με τον δεύτερο λόγο του αναιρέσεως, ο αναιρεσείων φρονεί ότι το συμπέρασμα του Γενικού Δικαστηρίου, στη σκέψη 80 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η αίτησή του δεν αφορούσε υφιστάμενα έγγραφα, ερείδεται σε πλείονες εσφαλμένες παραδοχές.

52 Εν πρώτοις, υποστηρίζει ότι, στις σκέψεις 61, 67 και 73 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε τα πραγματικά περιστατικά. Κατά τον αναιρεσείοντα, η αίτησή του αφορούσε όντως υφιστάμενα έγγραφα στον βαθμό που αντικείμενό της ήταν η πρόσβαση στο σύνολο των εγγράφων, σε ηλεκτρονική μορφή, που θα του επέτρεπαν την κατάρτιση ενός πίνακα. Αντιθέτως, δεν απαίτησε τη δημιουργία ενός τέτοιου πίνακα και, ως εκ τούτου, η αίτησή του δεν καθιστούσε αναγκαία την επιλογή δεδομένων. Απλώς και μόνον προκειμένου να καταστήσει ευχερέστερη την επεξεργασία αυτής της αιτήσεως πρότεινε ο αναιρεσείων τη χρήση των ερωτήσεων SQL.

53 Εν πάση περιπτώσει, η διαβίβαση των ατομικών δελτίων των αποτελεσμάτων που εστάλησαν από την EPSO στους υποψηφίους οι οποίοι συμμετείχαν στις δοκιμασίες θα είχε επιτρέψει στον αναιρεσείοντα να καταρτίσει τον εν λόγω πίνακα.

54 Δεύτερον, ο αναιρεσείων υποστηρίζει ότι, στις σκέψεις 58, 66 και 68 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο κακώς απεφάνθη ότι η αίτησή του προσβάσεως αφορά πληροφορίες δομημένες βάσει ταξινομήσεως μη προβλεπόμενης από την οικεία βάση δεδομένων.

55 Συγκεκριμένα, εν αντιθέσει προς όσα διαπίστωσε το Γενικό Δικαστήριο στις σκέψεις 62 και 63 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η επίμαχη βάση δεδομένων είναι διαρθρωμένη σε 500 και πλέον τυποποιημένους πινάκες και επιτρέπει οποιαδήποτε αναζήτηση, περιλαμβανομένης αυτής την οποία ζήτησε ο αναιρεσείων, άνευ οιασδήποτε περίπλοκης πράξεως. Εξάλλου, κάθε πεδίο των πινάκων μιας τυποποιημένης βάσεως δεδομένων συνδέεται με έναν μόνον κωδικό. Ως εκ τούτου, οποιαδήποτε παράμετρος της αιτήσεως του αναιρεσείοντος θα μπορούσε να εκφρασθεί από έναν τέτοιον κωδικό χωρίς να απαιτείται η γνωστοποίηση του περιεχομένου του οικείου πεδίου.

56 Τρίτον και τελευταίον, ο αναιρεσείων υποστηρίζει ότι, στις σκέψεις 66 και 67 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε τα αποδεικτικά στοιχεία. Αφενός, κακώς στηρίχθηκε σε τεκμήριο νομιμότητας το οποίο συνδέεται με τη δήλωση της Επιτροπής κατά την οποία τα ζητούμενα έγγραφα δεν υφίστανται. Ο αναιρεσείων αμφισβήτησε αυτήν τη δήλωση η οποία αντικρούεται από την ίδια τη φύση της επίμαχης βάσεως δεδομένων. Αφετέρου, από την αίτηση παροχής προσβάσεως συνάγεται σαφώς ότι αυτή μπορεί να ικανοποιηθεί διά της παροχής στον αναιρεσείοντα προσβάσεως στα κρίσιμα υφιστάμενα έγγραφα.

57 Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη του δευτέρου λόγου ακυρώσεως.

– Εκτίμηση του Δικαστηρίου

58 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η εκτίμηση, από το Γενικό Δικαστήριο, των πραγματικών περιστατικών της υποθέσεως που έχει υποβάλλεται στην κρίση του δεν συνιστά νομικό ζήτημα το οποίο εμπίπτει στον έλεγχο του Δικαστηρίου, εκτός εάν στις διαπιστώσεις του Γενικού Δικαστηρίου έχει εμφιλοχωρήσει παραδρομή ή παραμόρφωση που προκύπτουν προδήλως από τα στοιχεία της δικογραφίας.

59 Πάντως, τα επιχειρήματα του αναιρεσείοντος σε σχέση με την εσφαλμένη ανάλυση από το Γενικό Δικαστήριο, αντιστοίχως, του περιεχομένου της αιτήσεώς του προσβάσεως σε έγγραφα, της διαθεσιμότητας των ζητηθεισών πληροφοριών, της ποιότητας και της οργανώσεως των διαθέσιμων πληροφοριών, της δυνατότητας των υφιστάμενων εργαλείων αναζητήσεως που θα μπορούσαν να ικανοποιήσουν την αίτησή του, καθώς και της εκτάσεως των ενεργειών στις οποίες θα έπρεπε να προβεί η Επιτροπή για να απαντήσει θετικά στην αίτησή του σκοπούν να θέσουν εν αμφιβόλω τις περί τα πράγματα εκτιμήσεις του Γενικού Δικαστηρίου, χωρίς να αποδεικνύουν οποιαδήποτε παραμόρφωση των στοιχείων της δικογραφίας. Ως εκ τούτου, τα επιχειρήματα αυτά είναι απαράδεκτα.

60 Επομένως, ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

61 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι η αναίρεση πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

62 Βάσει του άρθρου 184, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η αίτηση αναιρέσεως απορρίπτεται ως αβάσιμη, το Δικαστήριο αποφαίνεται επί των δικαστικών εξόδων.

63 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του ίδιου αυτού Κανονισμού, που εφαρμόζεται στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 1, του ως άνω Κανονισμού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.

64 Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε να καταδικαστεί ο R. Typke στα δικαστικά έξοδα και δεδομένου ότι αυτός ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.

2) Καταδικάζει τον Rainer Typke στα δικαστικά έξοδα.

(υπογραφές)